

Mehiläisen kirjallinen kommentti asetusluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käyttöoikeuksista (VN/23102/2020)

Kiitämme mahdollisuudesta kommentoida asiakastietojen käyttöoikeuksia koskevaa asetusluonnosta. Olemme arvioineet luonnoksen sekä asetuksen perustelumuition ja lausumme niistä seuraavaa:

- Pidämme 4 § tehtävän laaja-alaisen käyttöoikeuden asettamista sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon tietoihin erittäin kannatettavana
- Asetusluonnos näin yksityiskohtaisena sääntelynä vaarantaisi todennäköisesti olennaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasturvallisuuden useissa eri 3 § mukaisissa palveluissa
- Palvelujen järjestämisen, suunnittelun ja seurannan turvaamiseksi välttämättömiä tiedolla johtamisen, koneoppimisen ja ICT-tekniikan henkilöstön tehtäviä ei ole huomioitu riittävästi, mikäli niiden ei voida tulkita sisältyvän 4 § laaja-alaisiin tehtäviin
- Työterveyshuollon työterveyshuoltolain mukaisia erityistehtäviä ei ole huomioitu asetusluonnoksen 2 § ja 3 §
- Moniammatillinen toiminta eli usean eri 3 § mukaisen palvelun välinen yhteistyö palvelujen toteuttamisessa vaarantuisi nykyisen asetusluonnoksen perusteella
- Asetusluonnoksen perustelumuition kohta 4 on puutteellinen. Riittävää vaikutustenarviointia 1) asiakas- ja potilasturvallisuuteen tai 2) tietojärjestelmiin vaadittavien muutosten kustannuksiin ei ole kuvattu. Asetusta ei tulisi saattaa voimaan ilman että vaikutusarviota tarkennetaan ja sen mukaista sääntelyä kokeillaan pilottialueella / palveluntarjoajan toiminnassa.

Seuraavassa tarkennamme huomioitamme:

Työterveyshuolto puuttuu asetuksen 3§ luettelosta (Työterveyshuoltolaki 2112.2001/1383)

Lisäksi työterveyshuolto tulisi huomioida 2§ Kohdassa 1 esimerkiksi lisäämällä asetustekstiin: "työ- ja toimintakyvyn". Työterveyshuollon erityistehtävä on Työterveyshuoltolain mukaan työperäisten terveysvaarojen ja -haittojen, työntekijöiden terveydentilan sekä työ- ja toimintakyvyn selvittäminen, arviointi ja seuranta mukaan lukien työstä ja työympäristöstä aiheutuva erityinen sairastumisen vaara sekä edellä mainituista seikoista johtuvat terveystarkastukset.

Lisäksi työterveyshuollon tehtäviin kuuluu osatyökykyisen työntekijän työssä selviytymisen seuranta ja edistäminen, kuntoutusta koskeva neuvonta ja hoitoon tai lääkinnälliseen tai ammatilliseen kuntoutukseen ohjaaminen.

20 § Käyttöoikeus ICT-tekniikan henkilöstön työtehtävissä

Palveluntuotannossa ongelmien selvitykseen osallistuvilla henkilöillä sekä ylläpitoa tekeville tulee olla oikeudet myös tulevaisuudessa riittävään ja tarpeelliseen potilastietojärjestelmän tuottamaan dataan, jotta ongelmat kyetään ratkaisemaan. Alemmissa kehitysympäristöissä on oltava saatavilla tuotantoympäristön kaltaista dataa kuitenkin niin että data on anonymisoitua / pseudonymisoitua, jolloin sitä ei voida yhdistää yksittäiseen henkilöön

3 § mukainen moniammatillinen toiminta

Asetuksella vaarannetaan potentiaalisesti moniammatillinen toiminta sosiaali- ja terveyspalveluissa. Selkeästi toimintaa haittaavin kirjaus luonnoksessa on raja-
aus omassa palvelussa syntyneisiin / koskeviin tietoihin. Esteitä voi tällöin syntyä esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- Eri terapiapalvelujen on välttämätöntä tietää toistensa palveluista
- Suun terveydenhuollon ja yleisterveydenhuollon yhteys
- tarpeettoman tiukat rajaukset ajanvaraus- ja käyntitietojen käyttöoikeuksiin
 - 5§-7§ ajanvaraus- ja käyntitiedot pitäisi olla ilman rajoituksia pelkästään omiin tai oman alan tietoihin (koska potilasturvallisuus)
- 3§ jää epäselväksi miksi tutkimus ja toimenpide on yksi palvelu

Lisätietoja antaa:

Petri Leiponen

hallinnollinen ylilääkäri

petri.leiponen@mehilainen.fi